

været i vor Tid, det er vel 60 Aar siden eller saa, i alt Fald over 50 Aar siden, men det var et uforstandigt Forsøg som saa mange andre uforstandige Forsøg, der bliver gjort her i Verden. Men Fjorden er nu hovedsagelig tilgroet med Rør, og Digerne er brudt igennem paa to Steder. Manden, der har købt Fjorden — han købte den af Pontoppidan i Hamborg —, har givet 135 000 Kr. for den, det er rigtigt nok. De Huller, der er blevet i Dæmningen, kan sikkert gøres i Stand for langt, langt mindre end 50 000 Kr., og der er sikkert heller ingen, der har tænkt paa at nævne dette Tal i Forbindelse med Dæmningen, men det Tab, som er lidt derude, er betydeligt større, for det drejer sig om flere Hundrede Tusinder Traver af Rør, som ikke lader sig bjærge, og de, der kender til Rørafgrøder, og hvad de kan give, vil indrømme, at det er store Tab. Men der er ogsaa et andet Tab, som ligger i, at det store Areal atter skal pumpes tørt; noget af Vandet paa de 4 000 Tdr. Land kan selvfølgelig nok længere henne, naar Vandstanden i Almindelighed i Stadil og Ringkøbing Fjorde synker — de hører jo sammen, Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord har altid hørt sammen, det er kun Halvøen Holmsland, der skiller Fjordene i to —, løbe ud af Vest Stadil Fjord gennem Lavvands-slusen der, men en stor Del skal pumpes ud, og hvad det koster, tror jeg, ærede Medlemmer ved. Man kan derfor ikke reducere de Skader, der er sket, saa at man siger: Hullerne i de Dæmninger kan snart fyldes. Der er sket stor Skade, og hvis man fortsætter med at se Tiden an, vil der naturligvis ogsaa i Fremtiden kunne ske Skade.

Jeg opfordrer ikke Rigsdagen til at gøre denne Sag færdig nu, fordi der er en Panikstemning derovre. Det er overordentlig vanskeligt at skabe en Panikstemning i Vestjylland, og hvis det ikke tages mig ilde op, vil jeg sige, at man har undertiden prøvet det derovre politisk talt, men det er aldrig lykkedes, og jeg tror heller ikke, at man paa anden Maade let skaber en saadan Stemning derovre, og jeg vil sige her og vidne, at der ikke er nogen Panikstemning derovre. Men det er ganske naturligt, naar man ser Udslag af Tilstanden, som den nu er blevet, at man saa ser hen dertil, naar man skal søge at faa Forholdene gjort stabile.

Nu er der sagt: Ja, men Naturen derovre viser jo Vej — det er der flere Talere, der har sagt, den sidste ærede Taler sagde det ogsaa —, og den siger, at Udløbet skal være mod Syd, det er Vejen. Nej, det gør Naturen ikke. Lad os se paa, hvad Naturen egentlig siger. Forholdet er det, at Naturen er splidagtig med sig selv der som saa mange Steder i Verden, idet den Natur, der ligger ved Havsiden, Havstrømningens og Sandets, har — og det er paa en vis Maade heldigt for den nørre-jydske Kyst, i en anden Henseende er det vanskeligt —, den har den Lyst at ville lukke alle Udløb til. Den vil sætte en Vold af Sand op langs Vestkysten. Strømmen gaar ned langs Kysten og fører Sand med sig, og det lukker ethvert Udløb. Det er den ene Side af Naturen. Den anden Side af Naturen viser sig indenfor den Dæmning, som Klitterne danner. Jeg tror, man i Sønderjylland, i Landet Syd for, vilde være glad ved, om Naturen vilde lægge Klitdæmninger langs Marsken; naar det blot var saa langt ude, at det var passende, vilde man sikkert fryde sig i Hjerterne dernede. Her lægges der nu en Klitdæmning hele Vejen ned. Men Naturen virker ogsaa indenfor Dæmningen. Og hvorledes virker den? Den virker saaledes, at det store Afstrømningsvand vil ud i Havet. Hvis man nu lader Naturen passe sig selv, som forskellige Talere synes at mene, at man kunde gøre — der er nu ingen, der til syvende og sidst vil det —, saa vilde der simpelt hen blive lukket baade ved Harboøre og for Aggerkanalen. Nisum Fjord vilde lukkes hurtigst, for der er mest Vand til at strømme ud. Limfjorden vilde lukkes senest — den har været lukket i den historiske Tid, og den vil ogsaa blive lukket igen, hvis den faar Lov til at passe sig selv —, og Ringkøbing Fjord vil blive lukket. Og hvor længe vil de være lukket? Ja, de vil være lukket saa længe, som Havstrømningen og Vindforholdene er mægtige nok til at holde Sandet opdæmmet for Afstrømningen. Men der kommer den Dag, da disse Forhold ikke er mægtige nok, hvor Vandet indenfor er svulmet saa stærkt op, at det har Overmagten, og da kommer det til at gaa ud over Landboerne — ogsaa over Fiskerne, men det skal jeg siden nævne. Naar den Tid kommer, da Vandene inden-